

RAH ANADOLU- (EGE KIYI ŐERİDİ) GENLEŐME TEKTONİĞİ VE GENÇ ALKALİ MAGMATİZİHA

EXPANSION TECTONICS AND RECENT ALKALINE MAGMATISM IN WESTERN ANATOLIA (AEGEAN SHÖRELİNE).

M. Yılmam SAVAŐIN, Ege Üniversitesi Yerbilim Mieri Faköltesi

Batı Anadolu'nun Ege kıyılarında (Bodrum, Kuşadası, Karaburun,, Urla, Foça, Dikili, Ayvalık, Ezine) kalkalkali-alkali volkanitler ve küçük plütonitlerin biraradalığı geniş yayılım gösterir. Kuzeyde (Edremit, Balya, Ezine) Eosen'de, öteki yörelerde ise genelde Orta Miyosen'de başlayan bu magmatik kaya topluluklarının, yüksek açılı büyüme faylarının denetiminde yükseldikleri izlenir. Hızlı bir çöküntü alanını yansıtan se-, dimanter istif (kaim konglomeratik ve volkanosedimenter birimler, tuf, tüfit, kumtaşı, marn, gölssel kireçtaşları) ile volkanitlerin yinelenmeli aralanmaları tipiktir. Kuvarterner'edek süren volkanizma, üst düzeylere doğru alkali bazik ürünlerin baskınlığı ile belirgindir. Küçük boyutlardaki alkali-bazaltik volkanitler, S-izotop dağılımı, hafif lantanitlerin bollaşması ve öteki eser element değerleri ile, birincil manto kökenden türediklerini kanıtlarlar. Bunun yamsıra yersel olarak aynı alkali _ bazaltik birim içerisinde, olası kabuksal etkilenmelerin ve/veya geçiş türlerini yansıtan hibridik magmanın ürünleri de gözlenir.

Bu genç alkali - bazaltikler, yaklaşık KB yönlenmeli, kilometrelerce uzammlı büyüme faylarını izlerler. Benzeri çizgiselliklerin, aynı magmatik ürünler için, Ege adalarındaki varlığı çok eskiden bilinmektedir. Küçük plütonik kütlelerle biraradadıklarım, adalarda da ben/eri yaşlar vermesi, genç magmatik olayların bölgesel yayılmama işarettir. Manto malzemesinin yükselme yolu olan bu KB uzammlı büyüme faylarının, çok derinlere > kadar inen kırık sistemleri olması gerekir. Bu tür kırık sistemleri, yaşlı

çizgiselliklerin, genç zamanlarda yukarı vurması ile gerçekleşebilir. Ege adalarında Miyosen'e dek sürdüğü bilinen metamorfizma olayına Batı Anadolu'da rastlanamaması, daha önceki araştırmacılarca bu iki bölge arasında bir süreksizlik çizgisinin (veya kuşağının) varlığı ile açıklanmaya çalışılmıştır. Oysa genç alkali-bazaltik ve öteki magmatik ürünleri için Ege Adaları ile, Anadolu kıyıları arasındaki uyumluluk, bunların sözkonusu süreksizlikten etkilenmediğini gösterir. Böyle bir bölgesel magmatizmanın, metamorfizmayı sınırlayan süreksizlik düzleminin (veya düzlemlerinin) daha derininden yükselmesi beklenir. Bu durumda süreksizlik düzlemi (leri), olasılıkla KB uzanımlı derin kırık sistemlerine karşıt gelmektedir.